

zDolny Ślązak Gimnazjalista

BLOK HUMANISTYCZNY

XII DOLNOŚLĄSKI KONKURS DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

II ETAP - POWIATOWY

17.11.2011 r., godz. 12⁰⁰
Czas trwania 90 minut

TWÓJ KOD

Cz	P
A	
B	
Σ	

Przepisz tutaj Twój kod znajdujący się w karcie identyfikacyjnej

Ponglish

Na Wyspach Brytyjskich coraz częściej zauważa się dziś istnienie swoistego slangu polsko-angielskiego, jakim jest *ponglish*. Termin ten funkcjonuje w mowie polskich emigrantów, którzy w ten sposób nazywają kod językowy, służący im w porozumiewaniu się na co dzień.

Co wiemy na temat *ponglishu*? Niewiele. Do tej pory próby jego definicji zamieszczone zostały w internecie, między innymi w wolnej encyklopedii na stronie internetowej Wikipedii. (...)

Ponglish znajduje coraz większe rzesze użytkowników na Wyspach Brytyjskich. Młodzi emigranci przebywający długo w środowisku anglojęzycznym zaczynają się posługiwać nowym kodem, który stanowi zlepek słów polskich oraz angielskich. Jest on jedną z potocznych odmian języka polskiego wykorzystującą wiele wyrazów, zwrotów, a nawet całych konstrukcji składniowych, pochodzących z języka angielskiego. Wśród osób przebywających w środowisku bilingwalnym to zjawisko wydaje się niemal nieuniknione. *Ponglish* jest więc hybrydą językową, w której często dochodzi do spolszczenia angielskich słów. (...)

Termin *ponglish* funkcjonuje na razie wyłącznie w języku potocznym, nie został on jeszcze zaakceptowany jako termin lingwistyczny. Formacja *ponglish* wywodzi się z języka kolokwialnego, mamy tu do czynienia z kontaminacją leksykalną powstałą z połączenia wybranych fonemów trzech wyrazów: *ponglish* – *polish* and *english*

Ponglish jako zjawisko językowe zasługuje na komentarz z punktu widzenia socjolingwistyki. Na terenie Wielkiej Brytanii nasiliło się bowiem tzw. „mieszanie się” języków spowodowane konkretnymi czynnikami historycznymi. W wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (...) i masowej emigracji Polaków do Anglii, naszym rodakom przyszło żyć w dwóch różnych światach, dwóch różnych środowiskach społecznych, a co za tym idzie – w dwóch różnych rzeczywistościach językowych. Na co dzień (w pracy, w sklepie, w urzędach) porozumiewają się oni w języku angielskim, w jego odmianie oficjalnej lub półoficjalnej, natomiast w gronie rodaków używają *ponglishu*. Polacy, opuszczając ojczyznę stracili w ten sposób swoje rodzime, naturalne otoczenie językowe. (...)

Ponglish (jako mowa polsko-angielska) nie jest w lingwistyce zjawiskiem nowym. Istnieje wiele podobnych tworów powstałych w wyniku mieszania się dwóch języków europejskich, dla przykładu można podać *spanglish* (mieszanka hiszpańsko-angielska), *franglais* (slang francusko-angielski), *czenglish* (mieszanka języka czeskiego i angielskiego).

Mieszanie języka polskiego z amerykańską odmianą języka angielskiego charakterystyczne jest dla Polonii żyjącej w USA, a w szczególności w Chicago. Tam też narodził się język *poluski*, czyli mowa Polonii. Na jego temat istnieje już dosyć obszerna literatura. (...)

S. Dubisz zaznacza, że należy rozróżniać polskie wspólnoty komunikatywne na obczyźnie ze względu na ich różną historię i chronologię krystalizowania się. W kształtowaniu się języka polonijnego dużą rolę odgrywają czynniki pozajęzykowe, a te z kolei są odmienne na różnych terytoriach geograficznych. Do tego dochodzi jeszcze zróżnicowanie pod względem statusu społeczno-zawodowego i intelektualnego emigrantów.

Pomimo licznych analogii w zakresie zasad funkcjonowania i wielu cech wspólnych odmiany, *ponglish* w stosunku do języka *poluskiego* jest zjawiskiem odrębnym, bowiem powstał na innym terytorium geograficznym, w wyniku działania innych czynników historycznych determinujących konstytuowanie się innych społeczności językowych. (...). Na emigracji dochodzi do ścierania się nie tyle dwóch odmiennych systemów językowych, co dwóch różnych kręgów kulturowych, dwóch systemów wartości i dwóch wzorów kultury.

Ponglish jako narzędzie porozumiewania się określonej grupy socjalnej emigrantów w Wielkiej Brytanii funkcjonuje przede wszystkim w postaci mówionej. Jest odmianą języka potocznego, którą polscy emigranci coraz chętniej posługują się w kontaktach między sobą na co dzień.

Coraz częściej przykłady użycia tego specyficznego slangu trafiają do internetu, gdzie na różnego rodzaju forach dyskusyjnych Polaków w Wielkiej Brytanii można śledzić próby jego zapisu. Należy przy tym zaznaczyć, że język internetu, czyli tzw. *netspeak*, jest również odmianą języka potocznego, łączącego cechy zarówno mowy, jak i języka pisanego. (...)

Adaptacja współczesnych zapożyczeń angielskich dokonuje się w polszczyźnie na czterech poziomach: graficznym, fonologicznym, morfologicznym i semantycznym. (...)

Obserwacja dynamicznego rozwoju *spanglishu* w USA pozwala domniemywać, że polsko-angielski melanz językowy może wkrótce spotkać się z żywym zainteresowaniem wśród językoznawców i zostanie przez nich zaakceptowany jako nowe zjawisko językowe.

(Marzena Błasiak, *Ponglish, czyli nowe zjawisko językowo-kulturowe w Wielkiej Brytanii*, *Język Polski*, nr 2/2008, s. 156 – 162)

13. Wyjaśnij, dlaczego *ponglish* różni się od języka *poluskiego*.

.....
.....

14. Przekształć zdanie pojedyncze: *Mile wspominał minione dni* na zdanie przydawkowe.

.....

CZĘŚĆ B Zadania za 2 punkty

15. Zdefiniuj jednym zdaniem złożonym podrzędnie zwrot *wolna encyklopedia*.

.....
.....

16. Przywołaj zasadę ortograficzną, dotyczącą pisowni przymiotników złożonych

A. polsko-angielski (słownik)

.....
.....

B. ciemnoczerwony (odcień)

.....
.....

17. Wyjaśnij, co to znaczy, że adaptacja współczesnych zapożyczeń angielskich odbywa się na poziomie graficznym. Posłuż się przykładem.

.....
.....

18. Dopisz właściwą nazwę pojęcia.

A. Ruch szlachecki w XVI - wiecznej Polsce, którego reformy zmierzały między innymi do ograniczenia wpływu magnaterii i duchowieństwa.

.....

B. Zasada głosząca nienaruszalność praw dynastii do sprawowania władzy, na mocy której doszło do restauracji Burbonów w Europie.

.....

19. Uzupełnij luki w tekście wpisując pełne imię i nazwisko osoby oraz miejscowość.

Order Virtuti Militari został ustanowiony w 1792 roku przez.....
w uznaniu dla męstwa żołnierzy w bitwie pod.....

CZĘŚĆ C Zadania za 3 punkty

20. Wymień trzy czynniki pozajęzykowe, wpływające na kształtowanie się języka polonijnego.

- A.
B.
C.

21. Wymień trzy ogólne cechy języka popularnonaukowego, którym napisany jest tekst *Ponglish*

- A.
B.
C.

22. Przeczytaj fragment wiersza Jerzego Lieberta i odpowiedz na pytania.

O świcie nadzieją zakwita,
 Pod wieczór niczemu nie wierzy,
 Czy wątpi, czy ufa – jednako –
 Do ciebie, człowieku, należy.

A. Jaki środek stylistyczny został zastosowany w ostatnim wersie?

.....

B. Co symbolizuje świt, (który) nadzieją zakwita?

.....

.....

C. Do jakiego typu liryki należy utwór zacytowany we fragmencie?

.....

23. Wyjaśnij znaczenie podanych zwrotów frazeologicznych.A. *Ciągnąć kogoś za język* –B. *Mleć ozorem* –C. *Ugryźć się w język* –**24. Dopasuj odpowiednie wydarzenie do władcy. Odpowiedzi wpisz w wykropkowane miejsca łącząc literę z cyfrą.**

A. Stefan Batory	1. Inkorporacja Prus
B. Jan Kazimierz	2. Sejm Niemy
C. August II Mocny	3. bitwa pod Beresteczkiem
	4. powstanie piechoty wybranieckiej

A B C

25. Dopisz do dzieła jego twórcę. Podaj pełne imię i nazwisko.

1. <i>Wesele</i>	
2. <i>Impresja – wschód słońca</i>	
3. Nagrobek Kazimierza Jagiellończyka	

CZĘŚĆ D Zadania za 4 punkty**26. Przyporządkuj odpowiednią postać do miejsca. Odpowiedzi wpisz w wykropkowane miejsca, łącząc literę z cyfrą.**

A. Jan Hus	1. Opatów
B. Stefan Batory	2. Stoczek
C. Henri Dunant	3. Konstancja
D. Józef Dwernicki	4. Psków
	5. Solferino

A B C D

27. Do podanych wydarzeń dopisz datę.

A. Konfederacja warszawska	
B. Traktaty welawsko – bydgoskie	
C. Likwidacja Rzeczypospolitej Krakowskiej	
D. Strajk szkolny we Wrześni	